

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

DOMEČEK

(AKTUALIZACE 1. 9. 2022)

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

MÍSTO, KDE ŽIJEME

LIDÉ KOLEM NÁS

LIDÉ A ČAS

ROZMANITOST PŘÍRODY

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Identifikační údaje:

Název školy: ZŠ a MŠ Doudleby nad Orlicí, Dukelská 52, 517 42

Ředitel školy: Mgr., Bc. František Klapal

Zástupkyně ředitele pro ZŠ: Mgr. Lenka Jenišťová

Zástupkyně ředitele pro ŠD: Dana Petrová

Vychovatelka ŠD: Karolína Kytlíková

Ing. Kristýna Hruběšová

Telefonní čísla: 494 383 133, 737 141 045

734 836 802 (1. stupeň), 734 524 868 (ŠD)

Internetové stránky školy: www.zsdoudlebyno.wz.cz

E-mail: zs.doudleby@tiscali.cz

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2016

Aktualizace: 30. 8. 2022

Vypracovala: Dana Petrová

OBSAH:

- 1) ŠVP pro ŠD – titulní strana
- 2) Identifikační údaje
- 3) Obsah
- 4) Charakteristika ŠD, materiální, ekonomické a personální podmínky
- 5) Co dětem naše ŠD umožňuje
- 6) Podmínky přijímání dětí do ŠD
- 7) Podmínky úplaty
- 8) Podmínky BOZP
- 10) Psychosociální podmínky
- 11) Cíle vzdělávání
- 12) Formy a obsah
- 15) Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- 16) Činnosti ŠD
- 17) Člověk a jeho svět
- 18) Místo, kde žijeme
- 22) Lidé kolem nás
- 28) Lidé a čas
- 32) Rozmanitost přírody
- 35) Člověk a zdraví
- 39) Umění a kultura
- 41) Hodnocení a autoevaluace
- 44) Témata práce
- 48) Projekty a akce roku

Charakteristika školní družiny, materiální a ekonomické podmínky:

- Školní družina (dále jen ŠD) má 3 oddělení. I. oddělení je umístěno v prostorách 1. patra v samostatné budově vedle Základní školy; v přízemí je vlastní sociální zařízení, šatna, kuchyňka a místnost pro výtvarné činnosti (keramika). Oddělení ŠD je vybaveno umyvadlem. Děti jsou vedeny k pravidelným hygienickým návykům.
II. oddělení využívá prostory 2. třídy po skončení vyučování. Sociální zařízení využívají děti na patře (přízemí), zde mají i šatnu.
III. oddělení je umístěno v 1. třídě. Sociální zařízení využívají děti na patře (vedle 1. Třídy), šatna se nachází v přízemí budovy ZŠ.
- Všem oddělením ŠD je k dispozici školní dvůr s deskovými hrami (šachy, skákací panák, Člověče, nezlob se; šachovnice), 2 koše na košíkovou. Dále je možno využívat tělocvičnu a školní hřiště.
- Oddělení ŠD mají základní nabídku společenských her, dětských časopisů, knih, stavebnic, hraček, interaktivní tabule (tablet).
- Od rodičů se vybírá pololetní úplata ve výši 500,-Kč na žáka.
- Příležitostné materiální dary od rodičů a sponzorů.

Personální podmínky:

Zástupce ředitele pro ŠD:

Dana Petrová

SPgŠ Litomyšl – obor vychovatelství a učitelství v předškolních zařízeních

Vychovatelka:

Karolína Kytlíková

SOA VOS HK – obor předškolní a mimoškolní pedagogika

Kristýna Hrubešová

Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava – fakulta ekonomická

Obor – Marketing a obchod, magisterské studium obor Ekonomika a management

CO DĚTEM NAŠE ŠKOLNÍ DRUŽINA UMOŽŇUJE:

- ☐ vyjádřit svůj názor
- ☐ tvořit, poznávat, zkoumat, experimentovat, rozvíjet představivost
- ☐ komunikovat s dětmi i dospělými, navazovat přátelství
- ☐ spolupracovat v týmu

☐ posílení zdravé sebeúcty - oceněním, pozitivním hodnocením

Naše školní družina chce vytvořit dětem klidné a tvořivé prostředí, kde mohou uplatnit své schopnosti a dovednosti, smysluplně vyplnit svůj volný čas, připravit je na život tak, aby byly úspěšné ve všech oborech a dokázaly se vyrovnat i s neúspěchy.

- Pozorujeme
- Připravujeme
- Objevujeme
- Hrajeme si na ...
- Tvoříme
- Sbíráme
- Besedujeme
- Poznáváme

Podmínky přijímání dětí do ŠD

- ŠD je určena pro žáky 1. stupně ZŠ. Při zařazování dětí do ŠD se upřednostňují děti 1. - 3. tříd, u dětí 4., popř. 5. tříd rozhoduje naplněnost oddělení školní družiny, zaměstnanost rodičů a spádová oblast. Kapacitu školní družiny nelze překročit.
- Počet oddělení se řídí počtem přihlášených dětí do ŠD na začátku školního roku a každoročně se mění. Oddělení se naplňují do maximálního počtu 30, 20 a 16 dětí. Z hlediska BOZP, pobyt dětí mimo budovu, je však doporučen počet 25 dětí na oddělení. V odděleních se sdružují děti z různých tříd.
- Je-li volná kapacita ŠD, mohou se zájmové činnosti zúčastnit i děti, které nejsou přijaty k pravidelné docházce.
- O zařazení dítěte do ŠD rozhoduje ředitel školy.
- Zákonní zástupci dítěte vyplňují při přihlašování dítěte do ŠD zápisní lístek, na němž upřesní rozsah docházky dítěte a způsob odchodu ze ŠD. Dítě nebude ze ŠD předčasně uvolněno bez písemné omluvy, pokud jej zákonní zástupci nebo osoby uvedené v zápisním lístku nevyzvednou osobně. Pokud bude dítě odcházet s jinou osobou, než je uvedeno v zápisním lístku, prokáže se tato osoba plnou mocí od

rodičů. Přihlašování a odhlašování dětí je prováděno písemně na základě žádosti rodičů.

Podmínky úplaty

- Činnost školní družiny je poskytována za úplatu (zákon 561/2004 Sb. §123 odst. 3).
- Úplata se provádí pololetně, je splatná do konce měsíce září za 1. pololetí a do konce února za 2. pololetí školního roku.
- Pokud není poplatek opakovaně řádně placen, může ředitel školy rozhodnout o vyřazení dítěte ze zařízení.
- V individuálních případech může zákonný zástupce dítěte požádat o snížení úplaty (využití zákona o státní soc. podpoře).

Podmínky BOZP

ŠD zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální.

Vytváří zázemí pro rozvoj žáků a bezpečné prostředí, aby se zde všichni cítili dobře.

Podporuje dobré vztahy nejen mezi žáky, zaměstnanci a rodiči ale i s širokou veřejností.

Bezpečnost ve všech prostorách využívaných ŠD je zajištěna:

- Školním řádem ZŠ
- Vnitřním řádem ŠD
- Vnitřními řády specializovaných učeben

V dalších prostorech se žáci řídí pokyny pedagogického pracovníka.

Na začátku školního roku jsou všichni žáci poučeni o bezpečnosti při činnosti školní družiny, pohybu po budově (zvláště pohyb po schodišti), pohybu na školním dvoře, při společných vycházkách či akcích (poučení žáků probíhá též před každými prázdninami a mimořádnými akcemi). V případě úrazu jsou žáci opětovně upozorněni na bezpečnost a ochranu zdraví. Nemoc nebo úraz hlásí žáci okamžitě vychovatelce, která zabezpečí první pomoc a informuje telefonicky rodiče žáka. Lékárna pro první pomoc je umístěna v místnosti školní družiny a je celodenně přístupna k ošetření. Žáci, kteří úmyslně neuposlechnou pokyny vychovatelky, se vystavují nebezpečí úrazu a újmy na zdraví.

Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví

- Pro činnost ŠD platí pravidla BOZP při využívání tělocvičny, školního hřiště, či odborných pracoven, jako ve školním řádu školy. Záznam o poučení dětí se provádí do Přehledu výchovně vzdělávací činnosti
- Dítě neopouští oddělení ŠD bez vědomí vychovatelky. Za dítě, které bylo ve škole a do ŠD se nedostavilo, vychovatelka nezodpovídá.
- Doba pobytu dítěte v ŠD se řídí údaji na zápisním lístku.
- V ŠD se dítě řídí pokyny vychovatelek, školním řádem a řádem ŠD (viz příloha: "Vnitřní řád školní družiny")
- Na hodnocení chování dítěte v ŠD se vztahuje pochvala vedoucí školní družiny, pochvala ředitele školy, důtka ředitele školy, podmíněné vyloučení ze ŠD a vyloučení ze ŠD.
- Pokud dítě soustavně narušuje činnost ŠD a školní řád, může být ze ŠD vyloučen. Ředitel rozhodne o jeho podmíněném vyloučení nebo přímém vyloučení na základě výrazného porušování kázně, pořádku, ohrožování zdraví a bezpečnosti ostatních, při svévolné absenci v ŠD.
- Zdravotní stav dítěte:
 - rodiče musí informovat vychovatelku o zdravotním stavu svého dítěte, zejména při dlouhodobém onemocnění
 - o náhlé změně zdravotního stavu dítěte vychovatelka informuje rodiče ihned (telefonem, osobně)
- Při úrazu dítěte je vychovatelka povinna poskytnout první pomoc a v případě potřeby přivolat lékařskou pomoc, informovat ředitele školy a zástupce ředitele, zapsat úraz do knihy úrazů a při absenci dítěte vypsát
- záznam o úrazu.
- Vychovatelky dbají, aby děti nenosily do ŠD nebezpečné předměty a hračky.

Psychosociální podmínky

Vychovatelky se snaží vytvářet dětem takové prostředí, aby se v něm cítily spokojeně, jistě a bezpečně.

- Všechny děti mají v naší ŠD stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti. Nikdo není znevýhodňován či zvýhodňován.
- Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí, vyplývajících z norem chování, které jsou v ŠD stanoveny.

- Vychovatelky se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která mu je příjemná, kterou navozují vzájemný vztah důvěry a spolupráce.
- Převažují pozitivní hodnocení dítěte, pochvaly.
- Podporujeme dítě nebát se, pracovat samostatně, důvěřovat si.
- V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc, podporu.
- Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se v odděleních vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi.
- Vychovatelky se dostatečně věnují vztahům v oddělení, nenásilně tyto vztahy ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany).

Cíle vzdělání:

1. rozvoj osobnosti dítěte - jeho poznávací a sociální způsobilost, mravní a duchovní hodnoty, získávání informací a učení se.
2. získání všeobecného vzdělání
3. osvojování základů hodnot společnosti, utváření vědomí národní a státní příslušnosti respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě
4. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí
5. získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně
6. kompenzovat u dětí jednostranné zatížení z vyučování
7. nabídnout dětem takové zájmové činnosti, které volně naváží na poznatky získané ve škole
8. rozvíjet v dětech schopnost spolupráce, otevřené komunikace, tolerance, ohleduplnosti vůči svým kamarádům
9. využívat dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření a aktivně je rozvíjet
10. vést děti k respektování práce druhých, ale také respektovat práci svou
11. vést děti aktivně ke vztahu k vlastnímu zdraví a být za něj zodpovědný
12. pěstovat a rozvíjet u dětí základní pohybové dovednosti, vést je k aktivnímu, zdravému a plnohodnotnému trávení volného času
13. vést děti aktivně k ochraně přírody ve svém okolí, k získávání informací o přírodě nejen ve svém okolí, ale i po celém světě

14. rozvíjet a podporovat u dětí získávání informací o životě lidí (historie, kultura, životní podmínky ...) nejen u nás, ale i ve světě
15. vychovávat k smysluplnému využívání volného času a vybavovat děti dostatkem námětů pro naplňování volného času

Formy a obsah:

Činnost ŠD by měla ústít v získávání určitých kompetencí.

1. **Kompetence k učení:** učí se s chutí, započatou práci dokončí, umí zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale také vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpověď, všímá si souvislosti mezi jevy, získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a dalším učením.
2. **Kompetence k řešení problémů:** všímá si dění i problémů a tyto mu jsou motivací k řešení dalších problémů a situací, při řešení situací užívá logických, matematických i empirických postupů, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, spontánně vymýšlí nová řešení. Započaté činnosti dokončuje.
3. **Komunikativní kompetence:** ovládá řeč, vyjadřuje vhodně formulovanými větami myšlenky, sdělení otázky i odpovědi, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, dokáže vyjadřovat své pocity řečí, gestem i dalšími prostředky. Komunikace je kultivovaná.
4. **Sociální a interpersonální kompetence:** samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpoznává vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.
5. **Činnostní a občanské kompetence:** učí se plánovat organizovat, řídit a hodnotit, odhaluje rizika svých nápadů, k úkolům povinnostem přistupuje odpovědně, uvědomuje si svá práva i práva druhých, dbá na své osobní zdraví i druhých, chová se odpovědně ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské).
6. **Kompetence k trávení volného času:** orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinových i individuálních činnostech, umí říci „ne“ nevhodným nabídkám na využití volného času.

Činnosti v ŠD jsou pravidelné, příležitostné akce a nabídka spontánních aktivit. ŠD umožňuje odpočinkové a rekreační činnosti, zájmové činnosti a přípravu na vyučování. Odpočinkové, rekreační, zájmové a veřejně prospěšné činnosti tvoří součást náplně volného času a platí pro ně princip dobrovolnosti. Sebe obslužné činnosti a příprava na vyučování mají charakter povinnosti.

Odpočinkové činnosti jsou psychicky i fyzicky nenáročné, slouží k odstranění únavy. Do režimu dne se zařazují nejčastěji po obědě, ale podle potřeby i kdykoli během dne. Podle situace mohou mít charakter klidu na lůžku, klidného pohybu, např. procházky, volných rozhovorů, popovídání. Vhodné jsou též drobné individuální zájmové aktivity. Dobré uplatnění nacházejí i specifické relaxační techniky, které ve spojení s autogenním tréninkem nejen přinášejí rychlé a efektivní odstranění únavy, nýbrž mají i psychoterapeutický význam.

Rekreační činnosti slouží také k odreagování a odstranění únavy z vyučování, obsahují však pohybově náročnější aktivity tělovýchovného, sportovního, turistického zaměření nebo manuální práce. Pokud je to možné, měly by se provádět venku. Pravidelné zařazování rekreačních činností je jedním z požadavků zdravého duševního i tělesného vývoje dětí.

Zájmové činnosti uspokojují a rozvíjejí zájmy dětí. Mezi základní oblasti lze zahrnout zájmové činnosti společenskovední, přírodovědné, pracovní-technické, tělovýchovné, sportovní, estetické.

Sebe obslužné činnosti se zaměřují na vedení dětí k samostatnosti v péči o vlastní osobu a osobní majetek. Jejich podstata spočívá v pěstování návyků osobní hygieny, účelného a vkusného oblékání, návyků péče o pořádek a čistotu prostředí a návyků při jednání s lidmi.

Přípravou na vyučování se rozumí okruh činnosti, které souvisejí s plněním školních povinností. Kromě vypracování písemných i jiných zadaných úkolů patří do této oblasti i rozšiřování a prohlubování poznatků z vyučování, jejich konkretizace a praktické využití. Způsoby práce by měly být pokud možno odlišné od vyučování a zajímavé. Aktivizující vliv má použití didaktických her. Příprava na vyučování souvisí se zájmovými činnostmi, při kterých mají děti možnost praktické aplikace vědomostí i jejich rozšiřování a prohlubování.

ŠVP školní družiny vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a to z oblasti Člověk a jeho svět pro 1. stupeň. Člení se do pěti tématických okruhů:

1. Místo, kde žijeme

2. Lidé kolem nás
3. Lidé a čas
4. Rozmanitost přírody
5. Člověk a zdraví

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory:

Naše školní družina přijímá každé dítě se speciálními vzdělávacími potřebami. Přistupujeme k těmto žákům naší školy diferencovaně, individuálně, s profesionálním respektem jejich vzdělávacích potřeb, výchovných a sociálních interakcí. Jsme si vědomi a je naší prioritou, že jediné včasné a vhodné intervence, volba podněcujících výukových a sociálně komunikačních metod, forem a spolupráce všech zainteresovaných subjektů, zejména s rodinou žáka – rodiči (zákonnými zástupci) dává těmto našim žákům možnost prožít úspěchy z vlastní práce, naplnění jejich ambicí a spokojenost s naší školní družinou. Nastavíme pro každého jedince vhodné pracovní, výkonové dimenze, vymezujeme adekvátní požadavky a hranice jeho vzdělávání a výchovy v mimoškolním zařízení.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu:

Vzdělávání žáků se SVP probíhá ve školní družině v souladu s individuálními plány žáků na 1. stupni ZŠ.

Pravidla pro zapojení dalších subjektů:

Spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou.

Spolupráce s třídními učiteli, výchovnou poradkyní a vedením školy.

ČASOVÝ PLÁN:

Činnosti školní družiny:

1) Svou funkci v péči o žáky v době mimo školní vyučování naplňuje ŠD činnostmi, řazenými do následujících skupin, aniž mezi nimi lze vést přesnou hranici:

- 1.1 **Odpočinkové činnosti mají odstranit únavu.** Do denního režimu se zařazují nejčastěji po obědě, popř. ráno pro žáky, kteří brzy vstávají a dále dle potřeby kdykoliv během dne. Klid může být na lůžku či lehátku. Tuto funkci mohou také plnit klidové hry, či jiné klidné zájmové činnosti, poslechové činnosti apod. Důležité je zařazení odpočinkových činností do denního režimu ŠD, jejich organizace a náplň plní psychohygienické poslání.
- 1.2 **Rekreační činnosti slouží k regeneraci sil,** převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími pohybovými prvky. Hry a spontánní činnosti mohou být rušnější, což nelze vždy považovat za nekázeň, ale za součást možné relaxace žáků po soustředění ve vyučování.
- 1.3 **Zájmové činnosti rozvíjejí osobnost žáka.** Umožňují žákům seberealizaci (popř. i kompenzaci možných školních neúspěchů), i další rozvoj pohybových dovedností a poznání. Mohou být zařazeny jako součást činnosti oddělení ŠD jako řízená kolektivní nebo individuální činnost, jako organizovaná nebo spontánní aktivita. Zájmová činnost může být organizována pro vybrané žáky z různých oddělení v zájmovém útvaru, který vede vychovatelka ŠD či jiný pedagog nebo rodič.
- 1.4 **Příprava na vyučování zahrnuje okruh činností související s plněním školních**

povinností, není však legislativně stanovena jako povinná činnost ŠD. Může mít některou z následujících forem:

- vypracovávání domácích úkolů pouze se souhlasem rodičů (tato činnost by měla být zařazována do denního režimu v souladu s křivkou výkonnosti žáka, tedy po odpočinkových činnostech - nikoliv tedy před 15. hodinou). Při vypracovávání písemných domácích úkolů vychovatelka žákům úkoly neopravuje, pouze vyzve k vyhledání chyby, opravení a zdůvodnění;
- zábavné procvičování učiva formou didaktických her (včetně řešení problémů), ověřování a upevňování školních poznatků v praxi při vycházkách, exkurzích a dalších činnostech;

1.5 získávání dalších doplňujících poznatků při průběžné činnosti ŠD (např. vycházky, poslechové činnosti, práce s knihou a časopisy).

Člověk a jeho svět

Školní družina svými prostředky na základě požadavků pedagogiky volného času svým programem navazuje na základní školu a vědomosti i dovednosti dětí dále rozvíjí, prohlubuje a upevňuje. Vychovatelky se mohou inspirovat tematickými celky školy pro svou činnost. Naše družina se bude nejvíce inspirovat kapitolou **Člověk a jeho svět**, která je stanovena pro 1. stupeň ZŠ.

Cíle této kapitoly, jednotlivé požadavky, naplníme konkrétními aktivitami specifickými pro školní družinu. Podmínkou je vlastní prožitek dětí, propojování s reálnými životními situacemi, vytváření nových situací, nacházení místa mezi vrstevníky, vytváření pracovních a režimových návyků.

Místo, kde žijeme

Tematický okruh zahrnuje poznávání nejbližšího okolí, ale také organizaci života v rodině, ve škole, ve společnosti, v obci. Pomáháme vytvářet citový vztah ke svému bydlišti, kraji. Zahrnujeme sem tematické vycházky do okolí školy, poznávání různých služeb v obci (např. návštěva knihovny). ŠD plně využívá okolí školy - les, park, Bělisko

- Na začátku školního roku procházíme areálem ŠD - jídelna, WC, jednotlivá oddělení, kabinety (orientace podle značení).
- Hrajeme tematické hry.
- Malujeme, co jsme si zapamatovali z návštěvy.
- Zařazujeme činnosti, které v dětech posilují vztah k místním tradicím, např. rozhovory, vyprávění, zážitky z návštěvy Potštejské pouti.
- Navštěvujeme akce (filmová a pohádková představení pro děti, karneval).

- Uspořádáme jízdu autobusem či vlakem (zároveň sledujeme a učíme se správnému chování v dopravních prostředcích, poslouží nám tato činnost i jako motivace k výtvarnému zpracování - malba, koláž na téma Dopravní prostředky, které známe).
- Malujeme dopravní značky.
- Hrajeme didaktické hry s dopravními značkami.
- Vytváříme kolektivní výtvarné dílo motivované vycházkou - každé dítě namaluje nebo vystříhá jednu budovu či přírodní prvek, které se následně sestaví jako náměstí, ulice, park, les apod.
- Soutěžíme s dopravní tematikou.
- Hrajeme pexeso s dopravními značkami.
- Průběžně se seznamujeme s pravidly bezpečného chování na ulici, v dopravě, pravidly pro cyklisty.
- Čteme pohádky s dopravní tematikou.
- Závodíme na koloběžkách.
- Uspořádáme cyklistické závody - soutěžíme v jízdě zručnosti na kole.
- Posloucháme CD „Zvuky dopravních prostředků“.
- Vyprávíme si o životě naší rodiny.
- Kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš společný volný čas.
- Ptáme se, co kdo dělá v našich rodinách (kresba, malba, koláž).
- Zamýšlíme se nad tím, co je v naší škole hezké, a co bychom rádi změnili - píšeme reportáž o naší škole a ilustrujeme ji (noviny)
- Vyrábíme piktogramy pro oddělení školní družiny a některé další prostory naší školy.
- Povídáme si o cestě do školy a domů, ptáme se na bezpečnost cesty každého z nás do školy.
- Zajímáme se o dopravní značky v našem okolí.
- Procházíme ulicemi, určujeme značky a jejich význam (o čem nás informují, co nám nařizují, co nám dovolují...).
- Soutěžíme ve znalostech dopravních značek a předpisů.
- Odhalujeme nástrahy na cestách pro chodce a cyklisty (cesta po silnici v místě, kde chybí chodník, cyklistická stezka souběžná s chodníkem apod.).

- Kontrolujeme vybavení kol - zjišťujeme, co nesmí chybět na našem kole (názorné ukázky).
- Kreslíme, čím bychom chtěli být (hledáme zdůvodnění, proč jsme si vybrali nakreslené povolání, zjišťujeme, co musíme umět pro výkon vybrané profese).
- Motivujeme k námětovým hrám - (na prodavače, na učitele, na lékaře, na kadeřníka, na poštovního doručovatele...) - výchova k volbě povolání.
- Soutěžíme o nejlépe vytvořený účes.
- Besedujeme s příslušníkem policie o jeho práci, předem si písemně připravujeme otázky.
- Hledáme dům podle adresy (jak se hledá adresát, jak se číslují domy?). Na budovách hledáme popisná čísla, názvy ulic.
- Jdeme navštívit knihovnu.
- Besedujeme o naší nejoblíbenější knize, povídáme si o ilustracích, které ji doplňují.
- Povídáme si s redaktory Orlického týdeníku o tom, jak se dělají noviny, jak se tisknou, jak se dostávají ke čtenáři.
- Napíšeme krátkou zprávu o naší besedě s redaktory do jejich novin.
- Seznamujeme se s turistickými mapovými značkami, učíme se je poznávat.

Lidé kolem nás

V tomto tematickém okruhu si děti osvojují zásady vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, empatie, vzájemné úcty. Poznávají, jak se lidé sdružují, seznamují se se základními právy a povinnostmi, je to výchova budoucího občana demokratického státu. Základem aktivit v tomto okruhu je každodenní výchovná práce vychovatelek - osvojování a dodržování základů společenského chování (pozdravení, seznamování, podávání ruky, kultivace komunikace slovní i mimoslovní, umění sdělit poznatek, ale také schopnost naslouchat, tolerance ve skupině, stolování atd.). Vytváření kladného vztahu ke spolužákům, pozitivního klimatu v oddělení, založeného na vzájemné úctě, toleranci a radosti ze spolupráce.

Činnosti, které vedou k naplňování cílů v tomto okruhu:

- Každodenně se přivítáme s dětmi při příchodu do družiny a rozloučíme při odchodu.
- Urovnáváme drobné každodenní konflikty mezi dětmi.
- Dodržujeme pravidla stolování, a to nejen správné používání příboru.
- Vytváříme a prohlubujeme základní návyky společenského chování.
- Hrajeme hry pro osvojování jazykových a komunikačních dovedností.
- V oblasti prevence sociálně patologických jevů se zaměřujeme na předcházení šikany, vandalismu, agresivity a škodlivých způsobů chování.
- Přemýšlíme o vandalismu, opravujeme poškozené hry, uklízíme si školní aktovky, věnujeme se sebe obslužné práci.
 - Hodnotíme tak, že budeme nacházet na hodnocených činnostech jen klady (každé dítě by mělo např. na výkrese svého kamaráda najít, co je na něm pěkného, nikoliv co se mu nelíbí).
- Zařazujeme prvky mediální výchovy:
 - povídání o tom, co děti shlédly doma v televizi, slyšely v rozhlase
 - účast dětí na programu školních akcí pro veřejnost
 - výstavy dětských prací na veřejnosti (Knihovna)
 - připravíme si vědomostní „televizní“ soutěž a zahrajeme si ji (Riskuj, Milionář, Kufr, Pět proti pěti)
- Besedujeme o tom, co očekáváme od rodičů - a co oni od nás.
- Představujeme povolání našich rodičů, pantomimicky je předvádíme a kreslíme.
 - Pokoušíme se sestavit rodokmen naší rodiny.
- Besedujeme o tom, co pro nás znamenají naše maminky, kreslíme, čím se doma zabývají, co pro nás dělají atd.

- Vyrábíme dárky pro radost maminkám.
- Besedujeme o tom, co je to plýtvání (jídlem, penězi, energií), ptáme se, jak můžeme šetřit (peníze, jídlo, energii).
- Hrajeme si na prodávající a kupující (využíváme kouzelná slovíčka „prosím“, „děkuji“, zkoušíme reklamovat výrobek).
- Hrajeme si na malíře a malujeme portrét kamaráda.
 - Z vystříhaných namalovaných podobizen vytváříme skupinový portrét naší družiny.
- Při hře zjišťujeme, jak se známe (poznáme kamaráda po hlase nebo po hmatu, máme-li zavázané oči?).
- Vyprávíme ostatním o našem nejlepším kamarádovi a o dobrých vlastnostech, kterých si vážíme na lidech.
- Učíme se na výkonech a chování každého spolužáka najít něco pěkného, za co ho pochválíme (na každém spolužákovi něco oceníme, něčím je zajímavý).
- Vnímáme začínající atmosféru Vánoc, čteme si v knížkách o Vánocích, vyprávíme si o smyslu adventní doby.
 - Vyrábíme Mikuláše, čerty, anděly.
- Vyprávíme si o vánočních zvycích, které se zachovaly dodnes, zvláště o těch, které dodržujeme v naší rodině.
- Na vycházkách pozorujeme výzdobu města, ulic, obchodů.
- Naše oddělení si zdobíme vánočními motivy.
- Vyrábíme přáníčka k Vánocům a jmenovky k dárkům.
- Zdobíme třídu a okna symboly Velikonoc (kreslíme, vystřihujeme).
- Čteme si o zvycích spojených s jarem.

- Připravujeme oslavu Dne dětí - soutěžíme a závodíme.
 - Připravujeme se na soutěž „Družinový slaviček“
- Povídáme si, proč chodíme na výstavy, do kina, do divadla, na koncerty..., jak se tam chovat.
 - Vybíráme vhodný oděv na kulturní představení.
 - Chodíme na dostupné výstavy
 - Pantomimicky předvádíme povolání, sporty, pocity.
 - Cvičíme se ve správném stolování, dodržujeme základní hygienické návyky.
 - Dodržování zásad správného stolování, procvičujeme denně ve školní jídelně.

Pravidla slušného chování

- ☒ Vstoupil jsi - pozdrav.
- ☒ Odcházíš - rozluč se.
- ☒ Dostaneš-li - řekni děkuji.
- ☒ Chceš-li - řekni prosím.
- ☒ Používej ostatní kouzelná slova, která k sobě lidi přibližují.
- ☒ Neskákej nikomu do řeči, každý má právo vyjádřit svůj názor.
- ☒ Nikomu neublížuj, jen slaboši a zbabělci si musí dokazovat svoji sílu.
- ☒ Nenič - každá věc, která ti posloužila, poslouží i druhým.
- ☒ Netrap se - všechny dveře jsou zde otevřené, proto se přijď rozdělit o každou bolest, radost.
- ☒ Mluv pravdu - lež a pomluva mezi slušné lidi nepatří.
- ☒ Važ si sám sebe i druhých - v životě je důležité znát cenu svou i druhých.
- ☒ Nenič jiným to, co nechceš, aby bylo ničeno tobě.
- ☒ Neboj se překonávat překážky, neboj se neúspěchu.

Lidé a čas

Poněkud odlišně od výuky ve škole bude ve školní družině naplňování okruhu Lidé a čas.

Ve škole mají děti poznávat, jak a proč se čas měří, jak postupují události v čase a utvářejí historii věcí a dějů.

Hlavní náplní tohoto okruhu bude především budování správného režimu dne a jeho dodržování. Sestavovat a naplňovat režim družiny účelně, snažit se, aby režimové momenty probíhaly v pohodové atmosféře a bez zbytečných prodlev. Učit děti úctě k času druhých, využívat svůj čas, vytvářet návyky na pravidelnou a účelnou přípravu na vyučování a především na vyplňování volného času - vytvářením základů pro využívání smysluplné volnočasové aktivity.

- Hrajeme a soutěžíme -pomocí her zlepšujeme orientaci v čase.
- Podporujeme režimové návyky (mytí rukou, převlékání, úklid hraček).
- Podporujeme správné návyky.
- Zdokonalujeme samostatnost dětí.
- Vycházkami a pozorováním upevňujeme vědomosti o probíhajícím ročním období.
- Vedeme děti k plnění povinností, sebe obslužné práci - drobné služby a vzájemná pomoc.
- Vyprávíme si o zásadách pravidelného denního režimu, učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu.
- Besedujeme o čase, který lidé promarní, uvádíme příklady, kdy čas využíváme špatně.
- Besedujeme o možnostech správného využívání času, inspirujeme se u jiných lidí.
- Besedujeme na téma: „Jak jsem trávil víkend“. Malujeme, co jsme zažili, a navrhujeme jiný program pro další víkendy.
- Vyprávíme si příhody, v nichž měl význam čas (téma: „Co znamená přijít včas / pozdě“).
- Vážíme si svého volného času i času druhých, hledáme, co nás o čas okrádá a čím zdržujeme sebe, rodiče, kamarády, sousedy.
- Besedujeme o nebezpečí spěchu, který často přinese zbytečná zranění.
- Ohlížíme se za prázdninami. Shromáždíme pohlednice a obrázky z míst, která jsme navštívili, a povídáme si o nich. Z pohlednic vytvoříme prázdninový vláček.
- Povídáme si o tom, jak pomáháme doma, vyprávíme drobné humorné příběhy nebo hrajeme scénky s touto tematikou.
- Vyprávíme si, jak nám technika pomáhá /škodí ve volném čase.

- Pořádáme přehlídku oblečení a oděvních doplňků na téma: „Co se našlo v šatníku, co se dříve nosilo“.
- Shromažďujeme staré věci denní potřeby, které používali naši rodiče a prarodiče, a uspořádáme výstavku těchto předmětů.
- Pátráme, jak se žilo na hradech a na zámcích - společně kreslíme, vystřihujeme, sestavujeme a lepíme. Nejprve hrady a okolí, pak postavy (rytíře, dámy, koně apod.). Postavy vystříháme z papíru a z nalepeného textilu nebo papíru jim vytvoříme šaty.

Přehled státních svátků a významných dnů, důležitých pro besedy a rozvoj vědomostí žáků

22. září Den bez aut

28. září Den české státnosti /sv. Václav

1. říjen Den seniorů

4. říjen Den zvířat

20. říjen Den stromů

28. říjen Den vzniku samostatného Československa/ T.G.Masaryk

2. listopad Památka zesnulých

17. listopad Den boje za svobodu a demokracii / sametová revoluce 1989

3. prosinec Mezinárodní den osob s postižením

10. prosinec Den lidských práv

24. prosince Štědrý den / svátky vánoční /

1. ledna Nový rok, Den obnovy samostatného českého státu / 1993 odloučení Slovenska

27. leden Den památky obětí holocaustu a předcházení zločinů proti lidskosti

21. únor Mezinárodní den mateřského jazyka

22. březen Světový den vody Březen – duben Velikonoce

28. březen Den učitelů /J. A. Komenský

7. duben Světový den zdraví

21. duben Den Země

1. květen Svátek práce

2. květnová neděle Den matek

8. květen Den vítězství / osvobození ČR a konec

2. světové války v ČR

31. květen Den bez tabáku

1. červen Den dětí
5. červenec Den slovanských věrozvěstů /Cyril a Metoděj
6. červenec Den upálení mistra Jana Husa /1415

Rozmanitosti přírody

Pestré aktivity budou zahrnuty do tematického okruhu Rozmanitosti přírody, kdy děti se mají seznámit s rozmanitostí a proměnlivostí přírody živé i neživé. Zde budeme plánovat různé tematické vycházky i pobyty v přírodě, pozorování změn a následné výtvarné či jiné zpracování poznatků. Nic tak nenahradí pozitivní vztah k přírodě, jako pobyt v ní.

Děti si v přírodě upevňují vědomosti získané při vyučování, a pokud je správně použijí, mají radost z úspěchu.

- ☒ Hrajeme didaktické hry s přírodními motivy.
- ☒ Pečujeme o pokojové rostliny, poznáváme různé druhy květin.
- ☒ Z květin si vytváříme hezké životní prostředí.
- ☒ Upozorňujeme na nebezpečí jedovatých rostlin, hadů a nemocných zvířat (poučení o nebezpečí vztekliny, nesahat na krotká či mrtvá zvířata ve volné přírodě).
- ☒ Využijeme zkušenosti z ekologické výchovy-
- ☒ Třídíme odpad (papír, plasty).
- ☒ Nezabíjíme bezdůvodně žádného živočicha, ani hmyz.
- ☒ Zařazujeme znalostní soutěže o ochraně přírody.
- ☒ Při vycházkách do přírody pozorujeme s dětmi pozitivní i negativní zásahy člověka do přírody a snažíme se o vytváření správného vztahu k životnímu prostředí, které děti obklopuje (neničit zeleň, nerušit zvěř hlukem, neznečišťovat vodu, neodhazovat odpady...)
- ☒ Seznamujeme děti s pravidly ochrany rostlin a živočichů, s nebezpečím ohně v přírodě.
- ☒ Informujeme děti o chráněných oblastech a chování v nich, o chráněných rostlinách a živočiších.
- ☒ Čteme pohádky a knihy o přírodě a zvířatech, o životě a ochraně živočichů.
- ☒ Navštěvujeme oboru se zvířaty, besedujeme o přírodě, pozorujeme živočichy v teráriích a akváriích.
- ☒ Soutěžíme s přírodovědnou tematikou (na nástěnce).
- ☒ Sbíráme přírodniny - využití při pracovních a výtvarných činnostech.

- ☒ Obtiskujeme listy - využíváme různé techniky pro výtvarné činnosti.
- ☒ Pracujeme s encyklopediemi.
- ☒ Z časopisů a jiných ilustrací si vytvoříme pexesa s obrázky živočichů a rostlin.
- ☒ Pouštíme DVD s pohádkovými náměty o zvířatech.
- ☒ Uskutečňujeme vycházky do zimní přírody (prakticky poznáváme vodu v různých skupenstvích).
- ☒ Malujeme na obálky, které jsme donesli z vycházek.
- ☒ Volíme výtvarné náměty - podoby našich zvířat, malování květin.
- ☒ Pozorujeme živočichy, kteří žijí u vody a ve vodě: ryby, obojživelníky, vodní ptactvo.
- ☒ Na vycházkách pozorujeme mraveniště a brouky, učíme se je poznávat a pojmenovávat (učíme se chránit mraveniště).
- ☒ Poznáváme květiny ve volné přírodě i v zahradě.
- ☒ Při vycházce sledujeme život pod zvednutým kamenem.
- ☒ Seznamujeme se se zásadami péče o zvířata chovaná v bytě - kreslíme domácí mazlíčky a práce vystavíme.
- ☒ Vyprávíme si o domácích zvířatech a na základě vlastních zkušeností si vysvětlujeme, jakou péči potřebují.
- ☒ Sbíráme lesní plody i houby.
- ☒ Kreslíme a malujeme své oblíbené zvíře, hovoříme o něm.
- ☒ Uskutečňujeme orientační soutěže v přírodě s úkoly.
- ☒ Soutěžíme ve vymyšlení názvů rostlin nebo zvířat začínajících určenými písmeny abecedy.
- ☒ Soutěžíme ve skládání rozstříhaných obrázků zvířat, rostlin.

Člověk a jeho zdraví

V okruhu Člověk a jeho zdraví mají děti poznat především samy sebe. Děti získávají poučení o zdraví a nemocech, jak předcházet nemocem a úrazům, o odpovědnosti za své zdraví. Do této části zařazujeme také pohybové a tělovýchovné aktivity - vycházíme z požadavku na pravidelný pobyt venku či v tělocvičně. Vytváříme u dětí kladný vztah k pohybu a sportování. Podle podmínek školní družiny se budeme věnovat i otužování dětí.

Děti si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům.

Pro naplnění tohoto okruhu, budeme mimo průběžné a každodenní činnosti, plánovat tyto aktivity:

- ☐ Nacvičujeme jednoduché ošetření poranění, jak vyhledat pomoc.
- ☐ Hrajeme s telefonem s nácvikem telefonického volání na tísňové linky.
- ☐ Na arch balícího papíru obkresluje postavu jednoho z nás a do obrysu dokresluje nejdůležitější tělesné orgány.
- ☐ Při odpočinkových činnostech - posloucháme CD a čteme z publikací na téma první pomoci, zdravé výživy a zdravého životního stylu.
- ☐ Vymyslíme zdravotní soutěž na nástěnce.
- ☐ Zjišťujeme, jak správně odpočívat a relaxovat (odpočinek tělesný, psychický).
- ☐ Besedujeme o osobní hygieně a jejím významu.
- ☐ Ujasňujeme si hygienické zásady při kašli, kýchání, použití WC, stolování atd., upozorňujeme se vzájemně na prohřešky proti těmto zásadám.
- ☐ Kreslíme ovoce a zeleninu (zdravá výživa).
- ☐ Vystřihujeme obrázky různých jídel (z časopisů a letáků) a třídíme je na zdravá a méně zdravá, případně tvoříme koláže.
- ☐ Dodržujeme pitný režim.
- ☐ Na vycházkách do přírody si ověřujeme své znalosti hub a zjišťujeme, jak nezeměnit jedlé za jedovaté (můžeme pracovat také s obrázky a atlasem hub).
- ☐ Čteme o dětských nemocech a jejich léčení, zajímáme se o zdravotní prevenci.
- ☐ Vyprávíme si o režimu dne při léčení doma na lůžku.
- ☐ Povídáme si o tom, jak pečovat o své zdraví, zacházet s léky (při nesprávném užívání nám mohou škodit), co je to expirační doba léků atd.
- ☐ Čteme a vyprávíme si o tom, jak předcházet úrazům, co se nám může stát při koupání, při jízdě na kole atd. Bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty.
- ☐ Hrajeme pexeso s tematikou prevence dětských úrazů - podpora zdraví.
- ☐ Vyprávíme si své zkušenosti z pobytu v nemocnici nebo u lékaře. Vytváříme si správný názor na lékaře jako na pomocníka při udržování našeho zdraví.
- ☐ Hrajeme si na lékaře a na pacienta, Nebojíme se návštěvy ordinace.
- ☐ Při tělovýchovných chvílích procvičujeme své tělo.

- ☐ Povídáme si o péči o náš chrup.
- ☐ Pořádáme výlet dopravním prostředkem a procvičujeme bezpečnou orientaci v okolí.
- ☐ Na modelových situacích zkusíme chování při snaze neznámého člověka navázat s námi kontakt, učíme se přivolat pomoc dospělého nebo policie.
- ☐ Besedujeme s příslušníkem policie na téma: „Co se smí a co ne“, „Vlastní bezpečnost“ aj.
- ☐ Vyprávíme si, co se nám nebezpečného přihodilo, jak jsme situaci zvládli.
- ☐ Učíme se používat lékárníčku.
- ☐ Učíme se zásadám první pomoci.
- ☐ Besedujeme o návykových látkách, s nimiž se můžeme setkat - prevence patologických jevů - (odmítání škodlivých a návykových látek). Odhalujeme další nebezpečí, která nás mohou ohrozit (injekční jehly na pískovišti, neznámé nápoje, bonbony apod.).
- ☐ Čteme a povídáme si na téma: „Jak jsem se narodil“ (výchova k rodičovství).
- ☐ Denně (za příznivého počasí) chodíme do přírody, na školní hřiště apod.
- ☐ Po organizovaných závodivých a sportovních hrách relaxujeme při spontánních hrách (individuálně i ve skupinách).
- ☐ Hrajeme hry propojující tělesnou zdatnost s rozvojem paměti a orientace v přírodě.
- ☐ Při pobytu venku hrajeme pohybové hry, cvičíme, závodíme.
- ☐ Při zimních radovánkách hrajeme hry na sněhu a na ledě, bobujeme, bruslíme, kloužeme se, závodíme v hodu sněhovou koulí na cíl, do dálky apod.
- ☐ Kreslíme do sněhu, do sněhové plochy vyšlapáváme jednoduché obrázky (individuálně i skupinově).
- ☐ Seznamujeme se s pravidly míčových her a cvičíme se v jejich dodržování.
- ☐ Pořádáme atletické závody na hřišti (závody v běhu, v překážkovém běhu, skoku do dálky...).
- ☐ Uskutečňujeme turistické akce - stavění stanu, založení a likvidace ohniště, opékání vuřtů, znalostní soutěž v přírodě s turistickou tematikou.

Umění a kultura

Při strukturování aktivit vzdělávacího programu ŠD budeme tematicky vycházet i ze vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Vedeme děti k tvořivosti a rozvíjení jejich estetického vnímání, smyslu pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojit do kulturního dění a sportovních aktivit. Rozvíjíme smyslové vnímání dětí, fantazii a představivost, estetiku chování a mezilidských vztahů. Učíme děti projevit pozitivní postoj k uměleckým dílům. Zabýváme se poznáváním tvůrců dětské literatury a rozvíjíme citění při práci s knihou. Podporujeme hudebně pohybové činnosti. Děti mohou uplatnit své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a dále jim dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření, vnímat melodii a rytmus, spojovat hudební složku se slovem a pohybem, seberealizovat se.

Zahrnujeme sem tyto činnosti:

- Hrajeme a tvoříme doprovody s využitím nástrojů Orffova instrumentáře.
- Zpíváme a hrajeme na flétnu (předvádíme, co už umíme).
- Soutěžíme v soutěži: „Česko hledá Superstar školní družiny“.
- Pořádáme tradiční soutěž: „Družinový slavíček“.
- Tančíme při diskotéce na besídce a karnevalu.
- Navštěvujeme malá divadla
- Posloucháme a čteme pohádky a literaturu dětských autorů.
- Prohlížíme si knihy a časopisy s dětskými ilustrátory.
- Soutěžíme s pexesem s literárním zaměřením.
- Dramatizujeme pohádky, říkadla.
- Vytváříme různé výtvarné náměty - malba, kresba, koláž...
- Malujeme na chodníku suchými křídami - různé náměty.

Poznámka: Všechny činnosti, které jsou ve vzdělávacím obsahu uvedeny, nemusí být splněny v jednom školním roce - mohou být rozloženy do delších časových úseků.

HODNOCENÍ A AUTOEVALUACE

Cílem evaluace včetně hodnocení je ověřovat a zlepšovat kvalitu veškerých činností v ŠD včetně jejich podmínek.

Vnitřní evaluace:

- ☐ průběžné sebehodnocení práce vychovatelek
- ☐ hodnocení výchovné práce ŠD vedením školy
- ☐ hodnocení výchovné práce ŠD třídními učitelkami - vzájemná spolupráce, přehled o rozvoji dětí

- ☐ hodnocení klimatu ŠD (atmosféry)
- ☐ hodnocení realizace ŠVP

Vnější evaluace:

- ☐ zpětná vazba ze získaných informací od rodičů a dětí
- ☐ hodnocení zřizovatele a České školní inspekce
- ☐ hodnocení veřejnosti podle prezentace výsledků ŠD

Evaluace práce školní družiny a jejího ŠVP se zabývá:

- ☐ činností družiny jako specifického školského zařízení
- ☐ prací jednotlivých oddělení družiny - kvalita a efektivita
- ☐ působením činností a vychovatelek na jednotlivé děti
- ☐ personálním stavem školní družiny a úrovní dalšího vzdělávání vychovatelek (kurzy, samostudium)
- ☐ stavem materiálních podmínek (kvalita pracovního prostředí, vybavení nábytkem, pomůckami atd.)
- ☐ zajištěním bezpečnosti a ochrany zdraví

Techniky evaluace a hodnocení :

- ☐ průběžné denní hodnocení toho, co se povedlo, co ne a hledání příčin
- ☐ kolegiální rozhovor na pedagogických či provozních poradách
- ☐ neformální povídání o činnostech v ŠD, o svěřených dětech
- ☐ zpětná vazba bezprostředních reakcí dětí
- ☐ zpětná vazba - zájem rodičů o činnost ve školní družině
- ☐ veřejná prezentace výsledků činnosti družiny (veřejná vystoupení dětí, výstavky prací dětí)
- ☐ pozorování dětí, rozhovory s dětmi i rodiči
- ☐ testování, jak si děti poradí se zadanými úkoly
- ☐ anketa pro rodiče - ohlasy rodičů a názory dětí (1x ročně v březnu)
- ☐ na konci každého čtvrtletí provést analýzu naplnění plánovaných akcí - zhodnotit, co se nám povedlo, co méně a proč, zda činnost opakovat, za jakých podmínek provést změnu (nabídka dalších služeb, aktivit...)

- ☐ kontrola vedení školy (hospitace, pozorování, kontrola vedení dokumentace ŠD, diskuse na poradách ŠD)
- ☐ každoroční písemné zhodnocení vlastní práce ŠD - přikládá se k výroční zprávě školy
- ☐ prezentace ŠD prostřednictvím fotodokumentace a videonahrávek z akcí ŠD

TÉMATA PRÁCE

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Naše rodina - orientace v příbuzenských vztazích, životní etapy.

Naše škola a okolí – víme, koho zde můžeme potkat, umíme zdravit dospělé, známe všechny místnosti, uchováváme pořádek, vyrábíme dekorativní předměty, procházíme se v okolí školy, hrajeme stopovanou.

Chodec a cyklista – víme, jak se chovat, abychom neohrozili bezpečnost svoji nebo někoho jiného. Poznáváme dopravní značky.

Obec, v níž žijeme - navštívíme knihovnu, zámek, oboru

Turistika a cestování – orientace v mapě, malujeme plánek cesty ze školy domů, hledáme místa na mapě podle seznamu v ní.

LIDÉ KOLEM NÁS

Rodina - zaměstnání a profese rodičů, dramatické ztvárnění, tvarosloví. Hrajeme si na prodavače, knihkupce, lékaře. Návštěva pracoviště některého rodiče.

Maminka – kreslíme ji, vyprávíme si o jejích vlastnostech, co se nám na ní líbí, jak ji nezlobit.

Člověk mezi lidmi – známe „kouzelná slovíčka“, umíme pozdravit, o něco požádat, omluvit se. Zdvořilé chování v dopravních prostředcích, ukázněnost na zastávce autobusu. Přemýšlíme, jaké dárky je vhodné darovat při různých příležitostech kamarádům či dospělým. Uvažujeme, čím můžeme lidi kolem nás potěšit, pochvalou, zájmem, praktickou pomocí.

Svátky a oslavy – seznamujeme se se jmény v kalendáři, hledáme původ našich křestních jmen, vyrábíme přání pro oslavence, učíme se vhodně poblahopřát při různých příležitostech, vyzdobíme hernu, v níž se bude konat setkání s oslavencem.

Adventní čas – vnímáme náladu přicházejících svátků, zimní počasí, zdobíme hernu vločkami z papíru, vyrábíme postavu Mikuláše a čerta.

Kouzelný čas Vánoc - vyprávíme si příběh z Betléma, malujeme Betlém, vyrábíme vánoční ozdoby na stromek z papíru, modelovací hmoty. Tvoříme vánoční přání spojené s novoročním. Posloucháme a zpíváme vánoční písně a koledy. Učíme se, jak ozdobně zabalit dárek. Pro rodiče připravujeme vystoupení a rozdáme si při něm dárečky.

LIDÉ A ČAS

Měření času – určujeme čas na papírových hodinách, soutěžíme, kdo je rychlejší, kreslíme a malujeme různá měřidla času. Připomínáme si dělení roku na roční období a besedujeme nad názvy měsíců. Vyprávíme si, co jsme zažili o víkendu nebo o prázdninách.

Jak se mění lidé – prohlížíme si fotografie z dětství našich rodičů a naše, besedujeme o tom, co člověk může v jednotlivých věkových obdobích zažít a naučit se. Pozveme něčího dědečka, aby nám vyprávěl o svém dětství, s čím si hrál, s čím pomáhal rodičům, jak trávil prázdniny.

Jak se bydlelo – pátráme po standardech bydlení v průběhu dějin, jak se žilo na hradech a zámcích, vystřihujeme a stavíme modely hradů a zámků.

ROZMANITOST PŘÍRODY

Zvířata a rostliny kolem nás

1. **Ptáci hudebníci** – pracujeme s atlasem ptáků, vysvětlujeme si základní charakteristiky ptáků, malujeme je.
2. **Naše květiny** – povídáme si o různých druzích květin a jejich podmínkách k životu, pečujeme o květiny ve školní družině, jdeme na exkurzi do zahradnictví, zajímáme se o práci zahradnic.
3. **Můj mazlíček** – vyprávíme si o našich domácích zvířatech a péči, jakou vyžadují. Do herny můžeme přinést naše domácí zvíře, seznámit se s ním a vyprávět o něm. Kreslíme domácí mazlíčky a práce vystavíme.

Roční období

1. **Podzim** – soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny podle hmatu, chuti, vůně. Pozorujeme rozpůlené plody a malujeme je, modelujeme ovoce a zeleninu a práce vystavíme. Vyrábíme draky a pouštíme je na louce.
2. **Zima** – vyrábíme krmítka pro ptáky, z přinesených surovin uděláme směs na krmení ptáků, sledujeme je. Ozdobíme jehličnaté stromy řetězem s plody pro zvířátka. Při procházkách sledujeme stopy zvířat ve sněhu. Stavíme ze sněhu skluzavky. Návštěva obory pana Kubíčka – krmení pro zvířátka.

3. **Jaro** – kreslíme a malujeme první jarní květiny a zdobíme jimi družinu, vyprávíme si o změnách po zimě a pozorujeme je při vycházkách. Pozorujeme řeku, květiny a rozkvetlé stromy. Kreslíme mláďata zvířat. Voda – besedujeme o vodě, jejích skupenstvích, vyprávíme si o vodních tocích.

Chráníme své životní prostředí – u příležitosti Dne Země mluvíme o rozmanitých způsobech ochrany životního prostředí, děti navrhují nová opatření, ujasňujeme si, jak správně třídit odpad a uplatňovat šetrnost v užívání vody a energie.

Na návštěvě v lese – připomínáme si, jak se chovat, abychom nerušili zvířata a neohrožovali je, povídáme si o práci myslivce a hajného – obora pana Kubíčka.

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Lidské tělo – vyprávíme si, z jakých částí se naše tělo skládá, vědomosti fixujeme pomocí soutěže, hrajeme si na lékaře.

Čistota půl zdraví – kontrolujeme běžnou denní hygienu (čistotu rukou, kapesníky). Ujasňujeme si hygienické zásady při kašli, kýčání, použití WC a upozorňujeme se navzájem na prohřešky proti těmto zásadám.

U lékaře – povídáme si o práci lékaře, zdravotní sestry a lékárníka. Připomínáme si, jak chránit své zdraví, abychom lékaře nepotřebovali, dostatečné oblékání, otužování, zdravý pohyb. Pozveme si zdravotní sestru, aby nám vyprávěla o své práci.

Máme rádi pohyb – v zimních měsících navštěvujeme pravidelně tělocvičnu, hrajeme míčové hry, soutěže, opičí dráhu. Co nejčastěji chodíme na hřiště, hrajeme fotbal, vybíjenou a další hry s míčem.

Jíme zdravě - rozlišování zdravého a nezdravého jídla, malování oblíbeného jídla, ukázka stolování.

PROJEKTY A AKCE ROKU

LEDEN – Zima kolem nás

- Příroda v zimě
- Pohádka O dvanácti měsíčkách
- Ptačí strom
- Dárky pro budoucí prvňáčky
- Karneval

ÚNOR – Hry a soutěže na sněhu i bez něj

- Soutěž družstev v sáňkování, bobování

- Družinový slaviček
- Stolování a stravování
- Pexesiáda

BŘEZEN – Příroda se probouzí

- Velikonoce
- Z pohádky do pohádky
- Zdraví
- Příroda na jaře

DUBEN – Apríl

- Jarní úklid
- Řemesla a zaměstnání
- Knížka je můj kamarád

KVĚTEN – Týden plný soutěží

- Zahrada
- Moje tělo
- „Maminkám k svátku“

ČERVEN – Den dětí

- Barevný týden
- Oblíbení televizní hrdinové a postavičky
- Příroda v létě
- Rozloučení se školním rokem